

DODATEK

ke školnímu vzdělávacímu programu pro ZŠS

**Vzdělávání žáků s těžkým mentálním
postižením a souběžným postižením více
vadami**

Já a můj svět

Základní škola praktická, Třeboň, Jiráskova 3

OBSAH

1. Identifikační údaje	2
2. Pojetí vzdělávání	3
3. Cíle vzdělávání	4
4. Klíčové kompetence	5
5. Učební plán	7
5.1. Tabulace učebního plánu	7
5.2. Poznámky k učebnímu plánu	8
6. Učební osnovy	9
6.1. Rozumová výchova	9
6.2. Řečová výchova	14
6.3. Smyslová výchova	17
6.4. Hudební výchova	22
6.5. Výtvarná výchova	25
6.6. Pohybová výchova	28
6.7. Zdravotní tělesná výchova	31
6.8. Rehabilitační tělesná výchova	34
6.9. Pracovní výchova	37
7. Školní družina	41
8. Vzdělávání žáků s kombinací postižení	42

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

DODATEK ke školnímu vzdělávacímu programu pro obor vzdělání ZŠS

„JÁ A MŮJ SVĚT“

Název školy Základní škola praktická, Třeboň, Jiráskova 3
Adresa školy Jiráskova 3, 379 01 Třeboň
 okres Jindřichův Hradec

Ředitel **Mgr. Karel Kanděra**

Kontakty:
Telefon 384 724 767
E-mail zsptrebon@seznam.cz
Web www.zsptrebon.cz

Zařazení do sítě škol:
IZO 108016871
REDIZO 600022412
IČO 70946981

Zřizovatel Jihočeský kraj,
 U Zimního stadionu 1952/2,
 370 76 České Budějovice

Vedoucí odboru školství Ing. Hana Šímová

Kontakty:
Telefon 386 720 846
Fax 386 359 048
E-mail simova@kraj-jihocesky.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2016

Poznámka: **Dodatek byl vytvořen podle RVP ZŠS – Díl II. a je určen pro vzdělávání žáků s těžkým až hlubokým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem.**

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

2. POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání podle Dodatku je určeno žákům (myšleno i žákyním – dále neuváděno) základní školy speciální (nebo jen třídy ZŠS) s těžkým a hlubokým mentálním postižením, kteří byli dříve zpravidla osvobožováni od školní docházky, později vzdělávání podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy, č. j. 15988/2003-24. Tito žáci mají tak závažné mentální postižení zpravidla spojené i s dalšími závažnými poruchami motoriky, komunikačních schopností a dalším zdravotním omezením, že je nutné, aby byli vzdělávání na základě speciálně upraveného speciálního programu, v přizpůsobených podmínkách a za odborného pedagogického vedení. Vlastním obsahem vzdělávání těchto žáků je sebeobsluha, hygiena a stravování, osvojování elementárních vědomostí, dovedností a návyků, které jim umožní získání určité míry soběstačnosti. Rozvoj psychiky je úzce spojen s rozvíjením tělesných funkcí, zejména motoriky, což vyžaduje intenzivní rehabilitační péči a velkou spolupráci rodiny, školy a lékaře.

Vzdělávání podle Dodatku má jiný obsah, odlišné metody práce, vyžaduje speciálně upravené podmínky odpovídající potřebám žáků a závažnosti jejich postižení. Je to otevřený variabilní proces s využitím netradičních speciálních metod, alternativních a augmentativních systémů komunikace. Vzdělávání je doplněno různými formami rehabilitační tělesné výchovy a relaxačních činností.

Pro vzdělávání podle Dodatku je charakteristické individualizované vyučování. Není důležitý věk dítěte, ale úroveň jeho individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání. Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry. Na úrovni ŠVP se učivo strukturované do jednotlivých tematických okruhů stává závazným východiskem pro vypracování individuálního vzdělávacího plánu každého žáka. Tento IVP se tvoří vždy na začátku školního roku podle aktuálních možností, schopností a předpokladů žáka a během školního roku se samozřejmě může inovovat či doplňovat podle potřeby. Na konci pololetí jsou žáci hodnoceni formou otevřeného slovního hodnocení. V průběhu školního roku lze udílet malé motivační známky či razítka do žákovské knížky, popř. jiné vhodné formy odměn; pro zákonné zástupce lze psát krátké týdenní či měsíční zápisky do speciálního sešitu, popř. volit jinou formu informování o prospěchu žáků. Spolupráce rodiny a školy je nezbytná a klíčová.

Integrovaná třída ZŠS je ve škole (pracoviště Třeboň) umístěna na 1. stupni s bezbariérovým přístupem. Je to třída smíšená, jsou zde vzdělávání i žáci se středním mentálním postižením podle ŠVP Já a můj svět. Jelikož k organizačnímu zabezpečení vzdělávání podle Dodatku patří i vhodné prostorové a materiální vybavení pro žáky s těžkým a hlubokým mentálním postižením, je vedle kmenové třídy zařízena ještě další samostatná místnost pro relaxaci a individuální práci s žákem, s vhodným nábytkem a kompenzačními pomůckami, která je přednostně určena právě žákům vzdělávacím se podle Dodatku, aby měli zajištěn potřebný klid v příjemném prostředí, a přitom nerušili při práci ostatní spolužáky v kmenové třídě. Nezbytná je přítomnost asistenta pedagoga po celou dobu vyučování, který často pracuje s žáky vzdělávacími se podle Dodatku samostatně podle pokynu učitele. Výchovné činnosti se pak konají nejen individuálně, ale i ve skupině ostatních žáků, aby se posiloval kolektiv a vzájemné dobré vztahy všech dětí, aby se i žáci vzdělávání podle Dodatku beze zbytku začlenili mezi ostatní spolužáky.

Vzdělávací program pro žáky s těžkými formami mentálního postižení je plně přístupný se vzdělávacím programem pro žáky se středním mentálním postižením a v případě akcelerace vývoje rozumových schopností je možné převedení žáka do jiného vzdělávacího programu. Žáci s hlubokým mentálním postižením mají zpravidla stanoveno plnění školní docházky jiným způsobem, např. individuální docházku do školy (jen některé dny v týdnu a některé vyučovací hodiny) a jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu sestaveného v souladu s Dodatkem dle svých možností a zdravotních dispozic.

3. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

U žáků vzdělávaných podle Dodatku nelze předpokládat dosažení cílů základního vzdělávání. Velkým problémem komplikujícím vzdělávání je nízká míra rozvinutí psychických funkcí i volných vlastností. Tyto funkce je třeba postupně probouzet, i když úspěšnost této činnosti bude u jednotlivých žáků odlišná. Jedná se především o rozvoj elementárních komunikačních dovedností, pohybové samostatnosti, základů sebeobsluhy a maximálně možné soběstačnosti. Důležitá je kultivace osobnosti žáků, rozvíjení jejich estetického citění a zájmů, výtvarných a hudebních schopností a nejjednodušších pracovních dovedností.

Ve vzdělávání žáků podle Dodatku usilujeme o naplnění těchto cílů:

- ❖ osvojit si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy
- ❖ rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí
- ❖ vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace
- ❖ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony
- ❖ vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu
- ❖ připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti
- ❖ vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- ❖ rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání

4. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Snahou ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je jejich vybavení souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. Utváření klíčových kompetencí tvoří základ dalšího rozvoje žáků a jejich integrace do společnosti.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, metody a formy práce i všechny aktivity učitelů, žáků i ostatních pracovníků ve vyučování. Vzhledem k závažnému poškození kognitivních funkcí u žáků vzdělávaných podle Dodatku je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní. Elementárních klíčových kompetencí mohou žáci dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby a ne všem se takové dosažení podaří.

Klíčové kompetence	ZŠ speciální „Já a můj svět“ – DODATEK
	Na konci základního vzdělávání by žáci měli:
1.	
Kompetence k učení	rozumět základním pojmům, znakům a symbolům a být schopni je užívat poznat a rozlišit základní piktogramy poznat tiskací písmena napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti používat učební pomůcky
2.	
Kompetence k řešení problémů	řešit známé situace na základě nápodoby či opakování chápat a plnit jednoduché příkazy orientovat se v okolním prostředí orientovat se v časovém režimu dne překonávat pocity strachu

3.	
Kompetence komunikativní	poznávat známé osoby a dorozumívat se s nimi verbálními nebo neverbálními formami komunikace reagovat na své jméno reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas vyjadřovat své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky dokázat pozdravit a reagovat vhodným způsobem
4.	
Kompetence sociální a personální	uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí rozlišovat osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena) navazovat kontakt a adekvátně se dorozumívat s okolím spolupracovat se svými učiteli a spolužáky chovat se zdrženlivě k neznámým osobám
5.	
Kompetence pracovní	zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny poznávat a používat předměty denní potřeby rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály podílet se na jednoduchých pracovních činnostech

5. UČEBNÍ PLÁN

5.1. Tabulace učebního plánu

Učební plán														
Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty (a vzdělávací obory)	Ročník										Celkem hodin	Z toho DČD	Poznámky
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.			
Člověk a komunikace (50)	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30		
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20		
Člověk a jeho svět (40)	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40		
Umění a kultura (20+10)	Hudební výchova	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	20	10	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10		
Člověk a zdraví (60)	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20		
	Zdravotní nebo * Rehabilitační tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40		* dle možností a potřeb žáka RTV plněna individuálně
Člověk a svět práce (20+10)	Pracovní výchova	2	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+2	2+2	30	10	
Minimální + disponibilní časová dotace		19+1	19+1	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+3	19+3	210	20	
Týdenní počet hodin		20	20	21	21	21	21	21	21	22	22			

5.2. Poznámky k učebnímu plánu

Řečová výchova

Vzdělávací obsah předmětu může být realizován i nonverbálními komunikačními metodami, systémy alternativní a augmentativní komunikace. Předmět úzce prolíná veškeré vzdělávání žáků podle Dodatku a jako takový je nedílnou součástí celkového hodnocení.

Hudební výchova

Na obsahovou náplň předmětu žáci obvykle velmi pozitivně reagují, proto je posílen ve všech ročnících o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Pohybová výchova

Předmět je společný pro všechny žáky vzdělávané podle Dodatku. Zahrnuje všestranný rozvoj pohybových dovedností dle možností žáka se zapojením hudebních prvků a hry. Je určen společně chlapcům i dívkám.

Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací obsah předmětu je zaměřen na vyrovnaní pohybového deficitu žáků a jejich potřeby korektivních cvičení. Zřizuje se pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina), což jsou v podstatě všichni žáci s těžkým mentálním postižením či souběžným postižením více vadami. Specifické úkoly ZTV vycházejí ze základních specifík postižení žáků. Obsah je upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení. Cílem ZTV je zlepšení zdravotního stavu žáků. Je určen společně chlapcům i dívkám.

Rehabilitační tělesná výchova

Předmět je alternativní formou ZTV pro žáky s nejtěžšími formami mentálního postižení, u nichž je snižená schopnost spontánního pohybu. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice postižení. Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením). Žáci zařazení do RTV nemají ZTV, RTV ji v rozvrhu nahrazuje.

Pozn. Vzhledem k velikosti naší školy a velmi malému počtu takto potřebných žáků by bylo velmi finančně nákladné zajistit školeného odborníka, proto je umožněno zákonným zástupcům žáka, aby si rehabilitaci svého dítěte zajišťovali sami (např. dojížděním do rehabilitačního centra ARPIDA v Českých Budějovicích). Žáci s hlubokým mentálním postižením mají zpravidla stanoveny plnění školní docházky jiným způsobem, nebo umožněnu zcela individuální docházku do školy se sníženým počtem vyučovacích hodin, což tak dává prostor pro spolupráci rodičů i naší školy s ostatními zařízeními rehabilitačního typu.

Pracovní výchova

Předmět je jeden ze stěžejních, a proto je posílen ve 3. – 8. ročníku o 1 vyučovací hodinu, v 9. a 10. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. Zahrnuje kromě pracovních návyků i sebeobsluhu, hygienické a stravovací návyky. Je určen společně chlapcům i dívkám.

6. UČEBNÍ OSNOVY

6.1. Rozumová výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Rozumová výchova**

Vyučovací předmět: **Rozumová výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdelávání v předmětu Rozumová výchova (RV) vede žáka k
 - rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
 - uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
 - osvojení základů orientace
 - rozvíjení poznávacích schopností, logického myšlení a paměti
 - osvojení základů psaní hůlkového písma
- **Časové vymezení:** Rozumová výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	3 hodiny týdně
2. ročníku	3 hodiny týdně
3. ročníku	3 hodiny týdně
4. ročníku	3 hodiny týdně
5. ročníku	3 hodiny týdně
6. ročníku	3 hodiny týdně
7. ročníku	3 hodiny týdně
8. ročníku	3 hodiny týdně
9. ročníku	3 hodiny týdně
10. ročníku	3 hodiny týdně
- **Tematické okruhy:** Rozvíjení poznávacích schopností
Rozvíjení logického myšlení a paměti
Rozvíjení grafických schopností

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**
Vzdělávací obor: **Rozumová výchova**
Vyučovací předmět: **Rozumová výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

Tematický okruh: **Rozvíjení poznávacích schopností**

- pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat
- reagovat na oslovení jménem, znát své jméno
- znát členy své rodiny
- poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem
- vnímat různé podněty a reagovat na ně
- orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, dennímu časovému rozvrhu; vnímat prostor
- poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti
- vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže
- řadit obrázky podle zadaných kritérií

Tematický okruh: **Rozvíjení logického myšlení**

- koncentrovat se na určitou činnost
- rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků
- zvládnout složení dějových obrázků
- orientovat se na stránce, řádku
- číst vybraná písmena a krátká slova
- opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku
- přiřazovat číslce počtu prvků

Tematický okruh: **Rozvíjení grafických schopností**

- uchopit a podržet podaný předmět
- uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- nakreslit různé druhy čar
- poznat grafickou podobu písmen
- napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic
- poznat základní geometrické tvary

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Rozumová výchova**

Vyučovací předmět: **Rozumová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
znají a používají vlastní jméno, poznávají vlastní osobu, reagují na oslovení; poznávají členy rodiny, znají jejich jména	Rozvíjení poznávacích schopností vlastní osoba, jméno, oslovení rodina, členové rodiny	ŘV	
učí se sebeobsluže, hygieně, stravování	sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky		
orientují se ve škole a ve třídě, používají školní pomůcky; poznávají učitele a spolužáky	škola, třída, školní pomůcky, vztahy ve škole, spolužáci (rozlišení dívka – chlapec)	VV, PoV	
snaží se orientovat v čase a prostoru	prostorová orientace, časová orientace (roční období, části dne)		
snaží se poznávat různé činnosti, předměty a zvířata, pracují s obrázky, modely i skutečností třídí a řadí předměty podle barvy, velikosti, tvaru, obsahu atd.	činnosti, předměty, zvířata	SV, VV	vycházky
učí se poznávat a používat běžně známé symboly	třídění a řazení podle kritérií	SV	
učí se poznávat peníze, porovnávají peněžní částky, snaží se číst ceny výrobků	sociální čtení		
	sociální počty		
hrají hry	psychomotorické hry	PoV	

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Rozumová výchova**

Vyučovací předmět: **Rozumová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
manipulují s předměty	Rozvíjení logického myšlení a paměti manipulační činnosti		
učí se rozlišovat časové vztahy (nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra)	základní časové vztahy	SV	
denní doby, činnosti v určitou denní dobu, roční období	orientace v čase		
učí se přiřazovat slova ke konkrétním osobám, věcem a činnostem, pochopit vztahy typu jablka, hrušky = ovoce / ovoce = jablko, hruška, určit počet	asociace, zobecňování, konkretizace, abstrakce, počet, negace, příčinné souvislosti	SV	
nacvičují čtení pomocí piktogramů, říkanek, básniček a krátkých textů	globální metoda, sociální čtení		
porovnávají a rozlišují předměty podle různých znaků		SV	
vytvářejí si představy počtu, snaží se zapamatovat posloupnost čísel	vytváření představ porovnávání a přiřazování čísel		
	Rozvíjení grafických schopností		
trénují hrubou i jemnou motoriku, cvičí dlaň, prsty	rozvíjení motoriky, uvolňovací cvičení	PoV, ZTV	

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Rozumová výchova**

Vyučovací předmět: **Rozumová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
trénují uchopování předmětů snaží se psát oblouky – horní a dolní, svislé a šikmé čáry oběma směry, vlnovky, smyčky poznávají pojem písmeno, snaží se psát tvarové prvky tiskacích písmen, první písmeno jména, předmětu trénují hůlkové písmo snaží se psát číslice	úchop, manipulační činnosti psaní	VV, PV	

6.2. Řečová výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Řečová výchova**

Vyučovací předmět: **Řečová výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Řečová výchova (ŘV) vede žáka k
 - rozvíjení řečových schopností, případné osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)
 - rozvíjení slovní zásoby
 - vnímání a chápání různých jazykových sdělení

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny *Augmentativní a alternativní komunikační systémy* (komunikační tabulky, piktogramy, gesta, počítače a zařízení s hlasovým výstupem, komunikační hodiny, hlavová ukazovátka, manuální znaky, např. Makaton a další), které napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

- **Časové vymezení:** Řečová výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	2 hodiny týdně
2. ročníku	2 hodiny týdně
3. ročníku	2 hodiny týdně
4. ročníku	2 hodiny týdně
5. ročníku	2 hodiny týdně
6. ročníku	2 hodiny týdně
7. ročníku	2 hodiny týdně
8. ročníku	2 hodiny týdně
9. ročníku	2 hodiny týdně
10. ročníku	2 hodiny týdně

- **Tematické okruhy:** Rozvíjení komunikačních dovedností

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**
Vzdělávací obor: **Řečová výchova**
Vyučovací předmět: **Řečová výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

Tematický okruh: **Rozvíjení komunikačních dovedností**

- reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- snažit se o správné dýchání
- vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- znát své jméno a reagovat na oslovení jménem
- znát jména nejbližších osob a spolužáků
- umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty
- sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem
- využívat komunikační počítačové hry

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a komunikace**

Vzdělávací obor: **Řečová výchova**

Vyučovací předmět: **Řečová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
využívají reálné předměty, obrázky a fotografie pro rozvoj slovní zásoby	Rozvíjení komunikačních dovedností slovní zásoba	RV	interaktivní tabule
cvičí rty, jazyk, mluvidla	oromotorika		
nacvičují správné dýchání	dýchací cviky	HV	
cvičí sluch, intonaci, napodobují hlasy a zvuky	sluchová a intonační cvičení, akustická diferenciacce fonetická cvičení	HV	
dle potřeby využívají augmentativních a alternativních systémů	systemy augmentativní a alternativní komunikace počítačové programy		
hrají hry	kinetické hry	PoV	

6.3. Smyslová výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Smyslová výchova**

Vyučovací předmět: **Smyslová výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Smyslová výchova (SV) vede žáka k
 - uspokojování základních životních potřeb
 - upevňování hygienických a stravovacích návyků
 - orientaci v nejbližším okolí
 - vytváření základních schopností manipulace s předměty
 - poznávání a pojmenování základních barev
 - rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
 - napodobování předváděných pohybů
 - napodobování a rozlišování různých zvuků
 - rozlišování a určování chuťových vlastností látek

- **Časové vymezení:** Smyslová výchova se vyučuje jako samostatný předmět v
 - 1. ročníku 4 hodiny týdně
 - 2. ročníku 4 hodiny týdně
 - 3. ročníku 4 hodiny týdně
 - 4. ročníku 4 hodiny týdně
 - 5. ročníku 4 hodiny týdně
 - 6. ročníku 4 hodiny týdně
 - 7. ročníku 4 hodiny týdně
 - 8. ročníku 4 hodiny týdně
 - 9. ročníku 4 hodiny týdně
 - 10. ročníku 4 hodiny týdně

- **Tematické okruhy:** Rozvíjení zrakového vnímání
Rozvíjení sluchového vnímání
Rozvíjení hmatového vnímání
Prostorová a směrová orientace
Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor: **Smyslová výchova**
Vyučovací předmět: **Smyslová výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

Tematický okruh: **Rozvíjení zrakového vnímání**

- uchopit a manipulovat s předměty, rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- napodobit předvedené pohyby

Tematický okruh: **Rozvíjení sluchového vnímání**

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

Tematický okruh: **Rozvíjení hmatového vnímání**

- zvládat základní sebeobslužné dovednosti
- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů
- třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru
- poznat známé předměty podle hmatu
- rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)

Tematický okruh: **Prostorová a směrová orientace**

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí
- rozlišovat vpravo – vlevo, nahoře – dole, před – za, vedle
- řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu
- rozeznat roční období podle základních znaků

Tematický okruh: **Rozvíjení čichového a chuťového vnímání**

- rozlišit jednotlivé chutě
- poznat předměty čichem podle vůně, rozlišit vůně a pachy
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Smyslová výchova**

Vyučovací předmět: **Smyslová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
trénují dívání oběma očima, jedním okem	Rozvíjení zrakového vnímání vnímání prostoru		
snaží se rozlišovat části dne podle činností, obrázků nebo piktogramů	denní časové úseky	RV	
soustředí se na předměty	cvičení zrakového vnímání		
snaží se je rozlišovat a třídit podle tvaru, velikosti a barev	třídění předmětů		
manipulují s předměty	manipulace s předměty	PV, PoV	
snaží se třídit obrázky, poznávat změny a rozdíly	třídění		
rozlišují obrázky a skutečné předměty			
učí se vnímat zvuky, poznávat je a rozlišovat	Rozvíjení sluchového vnímání soustředěné sluchové vnímání	HV	
cvičí sluch s využitím zraku a bez využití zraku	sluchová cvičení		
napodobují zvuky	cvičení sluchové paměti		

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vzdelávací obor: **Smyslová výchova**
 Vyučovací předmět: **Smyslová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
snaží se rozlišovat a určovat zvuk podle směru, délky a intenzity	rozlišování a určování zvuku	HV	
poslouchají hlasy zvířat, zpěv ptáků atd.	zvuky přírody	PV, HV	
trénují sluch	sluchově motorická cvičení	HV, PoV	
trénují sebeobsluhu	Rozvíjení hmatového vnímání sebeobslužné dovednosti	PV	
manipulují s předměty různých tvarů, velikosti a z různých materiálů	hmatová percepce, manipulace, úchopy předmětů	RV	
snaží se rozlišovat tvrdost, teplotu a další vlastnosti předmětů	rozlišování fyzikálních vlastností		
snaží se předměty třídit podle tvaru, velikosti, povrchu	třídění		
	Prostorová a směrová orientace		
učí se orientaci ve třídě, škole, blízkém okolí	orientace v prostoru	RV, PV	
snaží se poznávat pravou a levou	pravolevá orientace	PoV	

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vzdělávací obor: **Smyslová výchova**
Vyučovací předmět: **Smyslová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
učí se ukládat předměty do řady, na plochu, v prostoru, řadit je	směrová orientace	PV, RV	Den Země
učí se reagovat na pokyny a umísťovat podle nich předměty	práce podle pokynů		
sledují změny v přírodě v ročních obdobích	příroda v ročních obdobích	VV	
cvičí správné dýchání, čichají	Rozvíjení čichového a chuťového vnímání rozvoj čichové percepce		
učí se poznávat vůně a pachy, specifické vůně potravin	poznávání podle čichu		
ochutnávají potraviny	základní chutě – slané, sladké, hořké, kyselé	PV	
snaží se poznat potraviny podle chuti	chuť potravin, ovoce, nápojů		

6.4. Hudební výchova

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Hudební výchova**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Hudební výchova (HV) vede žáka k
 - napodobování a rozlišování různých nehupebních a hudebních zvuků
 - rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
 - zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
 - soustředění na poslech krátkých skladeb
 - vytváření kladného vztahu k hudbě
 - schopnosti hudbu emocionálně prožít
 - odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady

Předmět je ve všech ročnících posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

- **Časové vymezení:** Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	2 hodiny týdně
2. ročníku	2 hodiny týdně
3. ročníku	2 hodiny týdně
4. ročníku	2 hodiny týdně
5. ročníku	2 hodiny týdně
6. ročníku	2 hodiny týdně
7. ročníku	2 hodiny týdně
8. ročníku	2 hodiny týdně
9. ročníku	2 hodiny týdně
10. ročníku	2 hodiny týdně

- **Tematické okruhy:** nejsou stanoveny

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vzdělávací obor: **Hudební výchova**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Hudební výchova**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
cvičí správné dýchání, výslovnost, intonaci	dechová cvičení fonační, intonační a melodická cvičení	PoV	
snaží se vnímat rytmus	rytmus, rytmická cvičení		
hrají na tělo a nástroje Orffova instrumentáře	hra na tělo, na nástroj		
učí se intonovat a zpívat jednoduché písně s hudebním doprovodem	intonace, zpěv		
poslouchají říkadla, lidové písně, krátké skladby pro děti	poslech	PoV	besídka
relaxují při hudbě	relaxační hudba		
hrají pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky, hýbají se do rytmu, snaží se o jednoduché tanečky	hudebně pohybová činnost		

6.5. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Výtvarná výchova**

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova (VV) vede žáka k
 - rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
 - rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
 - vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy
 - rozvíjení tvořivých schopností a dovedností
 - všestrannému prohlubování senzibility
 - schopnosti hudbu emocionálně prožít
 - vyjadřování emocí, osobitému vidění světa a rozvoji fantazie
- **Časové vymezení:** Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	1 hodina týdně
2. ročníku	1 hodina týdně
3. ročníku	1 hodina týdně
4. ročníku	1 hodina týdně
5. ročníku	1 hodina týdně
6. ročníku	1 hodina týdně
7. ročníku	1 hodina týdně
8. ročníku	1 hodina týdně
9. ročníku	1 hodina týdně
10. ročníku	1 hodina týdně
- **Tematické okruhy:** nejsou stanoveny

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vzdělávací obor: **Výtvarná výchova**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

- zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Výtvarná výchova**

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
nacvičují základní dovednosti pro práci	práce v ploše a prostoru	PV	
používají vlastní tělo, manipulují s objekty	manipulace		
snaží se kreslit různými nástroji	kresba		
snaží se malovat na různý materiál	malba		
snaží se tvořit z papíru, textilií, stavebnic, hlíny, modelovací hmoty	prostorová tvorba, modelování	PV	
užívají tradiční i netradiční materiály a kombinují je			
snaží se vyjadřovat vlastní zkušenosti, vjemy a zážitky vybranými prostředky a postupy	fantazijní představy, pocity a emoce		
seznamují se i s jinými výtvarnými technikami	netradiční výtvarné techniky		výstavy

6.6. Pohybová výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Pohybová výchova**

Vyučovací předmět: **Pohybová výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Pohybová výchova (PoV) vede žáka k
 - zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury
 - rozvíjení aktivní hybnosti
 - využívání pohybových schopností a dovedností
 - dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví
 - péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
 - odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady
 - vnímání prožitků z pohybové činnosti
 - uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- **Časové vymezení:** Pohybová výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	2 hodiny týdně
2. ročníku	2 hodiny týdně
3. ročníku	2 hodiny týdně
4. ročníku	2 hodiny týdně
5. ročníku	2 hodiny týdně
6. ročníku	2 hodiny týdně
7. ročníku	2 hodiny týdně
8. ročníku	2 hodiny týdně
9. ročníku	2 hodiny týdně
10. ročníku	2 hodiny týdně
- **Tematické okruhy:** nejsou stanoveny

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vzdělávací obor: **Pohybová výchova**
Vyučovací předmět: **Pohybová výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Pohybová výchova**

Vyučovací předmět: **Pohybová výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
snaží se cvičit podle nápodoby, využívají tradiční i netradiční náčiní	pohybové hry a cvičení napodobivé hry, průpravné hry		
manipulují s míčem a drobným náčiním	základní manipulace		
cvičí rytmus	rytmická cvičení	HV	
učí se relaxovat, zvládat jednoduché prvky jógy	relaxační cvičení	ZTV	
zvykají si na vodu, hrají si ve vodě, snaží se plavat s pomocí různých pomůcek	plavání		
trénují chůzi v terénu	turistika a pobyt v přírodě		vycházky do přírody

6.7. Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Zdravotní tělesná výchova**

Vyučovací předmět: **Zdravotní tělesná výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Zdravotní tělesná výchova (ZTV) vede žáka k
 - rozvíjení aktivní hybnosti
 - správnému držení těla
 - zvyšování tělesné zdatnosti
 - poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
 - odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin
 - celkovému zlepšení zdravotního stavu
- **Časové vymezení:** Zdravotní tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	4 hodiny týdně
2. ročníku	4 hodiny týdně
3. ročníku	4 hodiny týdně
4. ročníku	4 hodiny týdně
5. ročníku	4 hodiny týdně
6. ročníku	4 hodiny týdně
7. ročníku	4 hodiny týdně
8. ročníku	4 hodiny týdně
9. ročníku	4 hodiny týdně
10. ročníku	4 hodiny týdně
- **Tematické okruhy:** nejsou stanoveny

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vzdělávací obor: **Zdravotní tělesná výchova**
Vyučovací předmět: **Zdravotní tělesná výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- zaujímat správné základní cvičební polohy
- zvládat jednoduchá speciální cvičení
- zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Zdravotní tělesná výchova**

Vyučovací předmět: **Zdravotní tělesná výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
učí se správně dýchat	dechová cvičení	HV, PoV	
učí se držet tělo, cvičit motoriku, koordinovat své pohyby	zásady správného držení těla, hrubá a jemná motorika, koordinace pohybů		
snaží se hýbat dle svých možností	pohybový režim, pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení	PoV	
hrají hry	pohybové hry		
uvolňují se a relaxují	uvolňovací cvičení, relaxační cvičení		
snaží se vnímat své pocity při cvičení	vnímání		
hrají si ve vodě	hry ve vodě, plavání	PoV	

6.8. Rehabilitační tělesná výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Rehabilitační tělesná výchova**

Vyučovací předmět: **Rehabilitační tělesná výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Rehabilitační tělesná výchova (RTV) vede žáka k
 - rozvíjení hybnosti a motoriky
 - zvyšování tělesné zdatnosti
 - změnám poloh, podpoře samostatného pohybu
 - uvolňování spastických částí těla
 - stimulaci jednotlivých svalových skupin
 - celkovému zlepšení zdravotního stavu
- **Časové vymezení:** Rehabilitační tělesná výchova je plněna individuálně a měla by průměrně časově obsáhnout v

1. ročníku	4 hodiny týdně
2. ročníku	4 hodiny týdně
3. ročníku	4 hodiny týdně
4. ročníku	4 hodiny týdně
5. ročníku	4 hodiny týdně
6. ročníku	4 hodiny týdně
7. ročníku	4 hodiny týdně
8. ročníku	4 hodiny týdně
9. ročníku	4 hodiny týdně
10. ročníku	4 hodiny týdně
- **Tematické okruhy:** nejsou stanoveny

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Rehabilitační tělesná výchova**

Vyučovací předmět: **Rehabilitační tělesná výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- rozvíjet motoriku a koordinaci poloh
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti
- snažit se o samostatný pohyb

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Rehabilitační tělesná výchova**

Vyučovací předmět: **Rehabilitační tělesná výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
snaží se rozvíjet hybnost, měnit polohu s pomocí nebo sami	rozvíjení hybnosti, polohování,	PoV	
snaží se o aktivní pohyb, nacvičují chůzi s oporou, dopomocí	stimulace pohybu v prostoru,		
trénují samostatný pohyb	samostatný pohyb	PoV	
rozvíjejí motoriku	koordinace pohybů, rovnovážná cvičení		
snaží se manipulovat s drobným náčiním	adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání s pomůckami		
pobývají ve vodě, hrají si ve vodě	relaxační cvičení	PoV, HV	
relaxují	uvolňovací cvičení		
snaží se o uvolnění spastických částí těla	rehabilitační cvičení		
rehabilitují			alternativní formy terapie dle možností rodiny a školy supervize odborného lékaře

6.9. Pracovní výchova

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Pracovní výchova**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

- **Obsahové vymezení:** Vzdělávání v předmětu Pracovní výchova (PV) vede žáka k
 - získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
 - rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
 - vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
 - osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
 - získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
 - porozumění jednoduchým pracovním postupům
 - poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
 - dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Předmět je v 3. – 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu a v 9. – 10. ročníku o 2 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace.

- **Časové vymezení:** Pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět v

1. ročníku	2 hodiny týdně
2. ročníku	2 hodiny týdně
3. ročníku	3 hodiny týdně
4. ročníku	3 hodiny týdně
5. ročníku	3 hodiny týdně
6. ročníku	3 hodiny týdně
7. ročníku	3 hodiny týdně
8. ročníku	3 hodiny týdně
9. ročníku	4 hodiny týdně
10. ročníku	4 hodiny týdně

- **Tematické okruhy:** Sebeobsluha
 - Práce s drobným materiálem
 - Práce montážní a demontážní
 - Pěstitelské práce
 - Práce v domácnosti

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor: **Pracovní výchova**
Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Očekávané výstupy v RVP ZŠS – Díl II.

Žáci by měli:

Tematický okruh: Sebeobsluha (Sebeobslužné činnosti)

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)
- dodržovat klid a čistotu při stravování
- umět používat příbor
- udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

Tematický okruh: Práce s drobným materiálem

- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu
- udržovat pracovní místo v čistotě

Tematický okruh: Práce montážní a demontážní

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

Tematický okruh: Pěstitelské práce

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny
- používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě (pozemku)

Tematický okruh: Práce v domácnosti

- provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy
- prostřít stůl pro běžné stolování
- zvládnout nákup a uložení základních potravin
- připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

Učivo pro IVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Pracovní výchova**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
učí se oblékat a svlékat, ukládat oděv, obouvat, zouvat a šněrovat boty	Sebeobsluha oblékání, obouvání	SV	
učí se udržovat hygienu, spolupracovat snaží se používat hygienické pomůcky	hygienické návyky		
učí se správnému stolování, používání příboru snaží se udržovat čistotu při jídle	stolování a stravování		
poznávají přírodniny, modelovací hmotu, papír a karton, textil, drát, fólii atd.	Práce s drobným materiálem vlastnosti materiálu a jeho užití	SV, VV	
učí se technice a pracovnímu postupu, snaží se užívat jednoduché pracovní pomůcky	pracovní pomůcky		
seznamují se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly	užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	VV	
poznávají skládačky, puzzle, stavějí kostky, poznávají a snaží se používat různé typy stavebnic	Práce montážní a demontážní konstruktivní hry, stavebnice	RV, SV	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Pracovní výchova**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Školní výstup (žáci)	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
učí se montovat a demontovat, manipulovat s jednoduchými předměty	montáž, demontáž, manipulace	SV	práce na pozemku
učí se, co rostliny potřebují k životu	Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin pěstování rostlin		
snaží se pěstovat nenáročné rostliny v bytě i na zahradě, ve skleníku			
snaží se používat pracovní rukavice, konev, motyku, rýč, lopatku, sázecí kolík atd.	pomůcky a náčiní pro práci na zahradě		
snaží se o základní úklid – mytí podlahy, mytí nádobí, praní drobného prádla	Práce v domácnosti drobné domácí práce		
učí se prostřít stůl, uklidit stůl, umět se chovat při stolování	stolování		
učí se nakupovat a skladovat potravin učí se připravovat některé jednoduché pokrmy, nápoje	nákup a skladování potravin příprava pokrmů		
snaží se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	hygiena a bezpečnost		

7. ŠKOLNÍ DRUŽINA

Žáci vzdělávající se podle Dodatku mají rovněž přístup do školní družiny, pokud jim to jejich zdravotní stav umožňuje.

Jelikož je na naší škole vzhledem k počtu žáků zřízeno pouze jedno oddělení školní družiny, kam docházejí žáci I. stupně ZŠP, dále žáci ZŠS bez ohledu na věk a v nutném případě i žáci II. stupně ZŠP, je zde práce velmi náročná a klade na vychovatelku značné požadavky. Žáci vzdělávající se podle Dodatku jsou většinou nesamostatní, potřebují pomoc a stálý dohled, proto se v družině předpokládá přítomnost asistentky pedagoga alespoň po dobu nejnáročnějšího provozu, tj. např. po dobu nepřítomnosti vychovatelky v čase oběda (žákům vzdělávajícím se podle Dodatku je strava donášena do školy), když je v družině přítomno nejvíce zapsaných žáků, při náročnějších činnostech nebo pobytu venku. Asistentka s vychovatelkou úzce spolupracuje a pomáhá jí. K žákům vzdělávajícím se podle Dodatku je třeba vždy přistupovat individuálně a respektovat specifika jejich postižení a zdravotního stavu.

Provoz školní družiny je upraven a stanoven školním řádem. Ráno je ve škole nad žáky zajištěn dohled do prvního zvonění, přítomnost žáků vzdělávajících se podle Dodatku se nepředpokládá, ovšem lze samozřejmě individuálně domluvit.

Charakteristika, cíle, klíčové kompetence (rozsah činností), témata a hodnocení jsou dále rozvedeny v samostatném ŠVP pro školní družinu Umění úsměvu.

8. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S KOMBINACÍ POSTIŽENÍ

(Pozn.: Platí pro celý JÁ A MŮJ SVĚT včetně Dodatku.)

U žáků s kombinovaným postižením (středně těžkým až hlubokým mentálním postižením a dalším přidruženým zdravotním postižením – tělesným, zrakovým, sluchovým, těžkými vadami řeči a autismem) je třeba uplatňovat ve vzdělávání speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky. Vytvořené ŠVP s odpovídajícími vzdělávacími podmínkami je pak podkladem pro vypracování individuálních vzdělávacích plánů.

Na úrovni ŠVP je možné přizpůsobit vzdělávací obsah pro tyto žáky tak, aby bylo dosahováno souladu mezi vzdělávacími požadavky a jejich skutečnými možnostmi. Do ŠVP se zařazují vyučovací předměty vytvořené podle vzdělávacích potřeb žáků s daným druhem postižení (např. u žáků se sluchovým postižením hudebně dramatická výchova, u žáků se zrakovým postižením hudební nauka, hra na hudební nástroj aj.) a předměty speciálně pedagogické péče (individuální logopedická péče, alternativní způsoby komunikace, prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených, zraková stimulace, práce s optickými pomůckami, zdravotní tělesná výchova apod.). Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků škola se souhlasem zákonných zástupců úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC).

Podmínky vzdělávání žáků s kombinací postižení

- * uplatňovat zdravotní hlediska a k žákovi vždy přistupovat zcela individuálně s respektem jeho konkrétních potřeb
- * umožnit při vzdělávání využití všech podpůrných opatření
- * uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- * zabezpečit výuku ve všech předmětech včetně předmětů speciálně pedagogické péče pedagogickým pracovníkem s příslušnou kvalifikací
- * zohlednit druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání
- * zajistit bezbariérové prostředí ve škole potřebnými úpravami
- * při tvorbě IVP spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky
- * umožnit nahrazení nevyhovujícího vzdělávacího obsahu nebo jeho části příbuzným, příp. jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje
- * upravit a formulovat očekávané výstupy v jednotlivých obdobích, aby byly pro žáka reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobit výběr učiva
- * uplatňovat alternativní formy komunikace
- * umožnit v souladu s předpisy působení asistenta pedagoga a osobního asistenta
- * vytvářet vhodné vzdělávací nabídky a tím podporovat zájmy žáků

Vzhledem k velikosti naší školy se případný učební plán, IVP, rozvrh hodin, docházka do školy, školní družiny a další záležitosti vždy uzpůsobují na míru konkrétnímu potřebnému žákovi a stanovují zcela individuálně tak, aby bylo zajištěno plnohodnotné a funkční základní vzdělávání. Škola musí po prostudování zdravotního stavu žáka a jeho potřeb zhodnotit, zda dokáže jeho potřebám vůbec vyhovět a toto vzdělávání zajistit.